

ACCIONS DE DOL EN CAS DE FEMINICIDI I ALTRES ASSASSINATS PER VIOLÈNCIA MASCLISTA A VILANOVA I LA GELTRÚ

1- ANTECEDENTS I CONCEPTES CLAU

VIOLÈNCIA PATRIARCAL

És un concepte antropològic que descriu una organització social i cultural en què les relacions socials s'estructuren de manera desigual i jeràrquica entre les persones per raó de sexe i gènere. Així, els homes se situen per sobre de les dones, sempre que compleixin les normes i comportaments que s'atribueixen a la masculinitat tradicional. El patriarcat, doncs, és el paraigua sota el qual s'aixopluga el sexisme, el masclisme i la LGTBfòbia.

FEMINICIDI

El terme feminicidi -que etimològicament vol dir acció de matar- es va fer popularitzar durant l'inici d'aquest segle, per denunciar les agressions sexuals, les desaparicions i els assassinats de milers de dones a Ciudad Juárez (Mèxic). Aquest terme, ja utilitzat a la dècada dels 70 per les feministes europees que documentaven totes les formes de la violència masclista, s'ha convertit en una categoria política i s'empra per designar els **assassinats de dones pel fet de ser dones**. Aquest concepte, doncs, va més enllà de la violència de gènere (aquella que es produeix en l'àmbit de la parella o l'exparella) i inclou altres crims en què la base de la violència és la discriminació per motius de gènere, com ara: l'assassinat vinculat a la violència sexual, l'assassinat en l'àmbit de la prostitució, el tràfic de persones amb fins d'explotació sexual, els assassinats per motius d'honor, etc. I que des de la Regidoria de Convivència i Equitat complementem afegint els crims motivats per LGTBfòbia vers les dones del col·lectiu LGTBI+.

Classificació dels feminicidis:

Feminicidi íntim: assassinat comès per un home amb qui la víctima tenia o havia tingut una relació o vincle afectiu-sexual o íntim.

Feminicidi no íntim: assassinat comès per un home amb qui la víctima no tenia cap mena de relació.

Feminicidi infantil: assassinat de menors d'edat comès en el context d'una relació sentimental amb la mare de la víctima, o en un context de

confiança, responsabilitat o poder sobre la víctima mateixa (en l'àmbit educatiu, esportiu, de lleure...).

Femicidi familiar: assassinat que es produeix en el context d'una relació de parentiu entre la víctima i l'assassí, sigui per consanguinitat, afinitat o adopció.

Femicidi per connexió: assassinat d'una dona per un home que intenta o assassina a una altra dona per raons de gènere.

Femicidi per prostitució: assassinat d'una dona que exerceix la prostitució.

Femicidi per tràfic de persones: assassinat com a conseqüència que la dona és víctima del tràfic de persones, especialment si és amb fins d'explotació sexual o matrimonis forçats.

Femicidi per mutilació genital femenina: la víctima és una nena o una dona que mor a causa d'aquesta pràctica.

Així mateix, s'inclouen les dones del col·lectiu LGTBI+ (Lesbianes, Gais, Trans, Bisexuals, Intersexuals i més) en totes les accions que es duguin a terme, entenent que per la seva orientació sexual i expressió de gènere diferent de l'heterocisnormativa són, així mateix, víctimes del sistema patriarcal i de la violència masclista i l'LGTBfòbia. Per tant, parlem també de:

Femicidi lesbòfic: quan la víctima és una dona lesbiana i l'assassí comet el crim per la seva orientació sexual per l'odi o rebuig a aquesta.

Femicidi transfòbic: quan la víctima de l'assassinat és una dona trans*⁵ o persona no binària que transita dins l'espectre femení, i l'assassí comet el crim per la seva identitat de gènere, per l'odi o rebuig a aquesta.

Femicidi bifòbic: quan la víctima és una dona bisexual i l'assassí comet el crim per la seva orientació sexual, per l'odi o rebuig a aquesta.

Perquè les dones no es moren, sinó que les maten. Perquè aquests assassinats no són crims passionals, ni accidents desafortunats fruit de la pèrdua de control, ni accions de

malalts mentals; no són casos aïllats ni assumptes individuals, sinó un problema social i polític endèmic i greu que té la seva arrel en el sexisme i el masclisme.

Els feminicidis són, en definitiva, l'expressió més extrema de les moltes violències que pateixen les dones a les societats patriarcals per raó de gènere.

Fer-los visibles i denunciar-los és un repte, tant per a les administracions com per a la societat, un repte necessari per prevenir totes aquestes violències i per protegir totes les víctimes que la pateixen.

2. MARC I ACCIONS

En el marc del Protocol municipal d'accions contra la violència masclista a Vilanova i la Geltrú, amb l'objectiu de realitzar-ne el seguiment, analitzar l'evolució i facilitar l'elaboració de propostes de millora, es van crear la Comissió de seguiment del Protocol, el Circuit i el Grup de treball.

La Comissió de seguiment del Protocol municipal d'accions contra la violència masclista a Vilanova i la Geltrú

Aquesta comissió actua d'òrgan col·legiat de caràcter consultiu.

Té com a finalitat la coordinació, la complicitat i el treball en xarxa, per tal de ser eficaç i, alhora, actuar com a grup de suport. També té la finalitat d'impulsar accions i fer reflexions per a la prevenció i atenció de les situacions de violència masclista de forma professional, adequada i eficient.

La Comissió està formada per un equip professional de l'Ajuntament i d'altres institucions o serveis i entitats, agents socials que intervenen en el circuit d'atenció de la violència masclista a la ciutat.

Està presidida per la regidora de Convivència i Equitat.

Hi són representats tots els àmbits implicats:

Àmbit de la Seguretat i Judicial:

- Mossos d'Esquadra
- Policia Local
- Jutjat de violència (VIDO) i jutjat penal
- Col·legi d'Advocats/des

Àmbit de la Salut:

- Consorci Sanitari del Garraf: Hospital Sant Antoni Abat i Hospital Sant Camil
- Atenció Primària de Salut (Vilanova I i Vilanova II)
- CAPI Baix-a-mar
- Atenció Salut Sexual i Reproductiva
- Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil
- Centre de Salut Mental d'Adults

Àmbit sòcio-comunitari:

- Punt de Trobada
- Espai d'Equitat
- Serveis Socials
- Joventut
- Educació
- Creu Roja
- Càritas
- Associacions de Dones (La Frontissa, Bullanga Feminista i Joudour wa Afak)

Periodicitat:

Es reuneix dos cops l'any i, extraordinàriament, quan algun/a membre així ho sol·liciti.

Funcions:

- Convocar i coordinar els diferents agents implicats.
- Impulsar accions per potenciar el paper del municipi com actor essencial en les accions coordinades contra la violència masclista.
- Participar en els diagnòstics de les situacions de risc o de violència masclista en l'àmbit municipal i en la identificació dels elements que intervenen en la seva aparició o existència.
 - Proposar accions per vetllar pel respecte i la garantia dels drets de les dones en tots els àmbits i establir els protocols necessaris per a la seva efectivitat.
 - Fomentar les activitats públiques i privades que afavoreixin la detecció precoç de les violències masclistes.

- Participar en la promoció d'accions que permetin disminuir els factors de risc davant de situacions de marginació socio-econòmica/immigració.
- Facilitar la implicació dels diversos agents institucionals i socials en les accions contra la violència en l'àmbit de gènere.

El Grup de treball

Aquest grup de treball, format per membres de la comissió de seguiment, desenvolupa els encàrrecs que li fa la Comissió i n'hi dona comptes.

Periodicitat:

Es reuneix mensualment.

Funcions:

- Seguiment de l'aplicació del Circuit municipal d'atenció a persones que pateixen violència masclista i proposició de modificacions i millores.
 - Anàlisi de situacions reals de violència que atenen les persones professionals que en formen part o els seus companys i companyes, per tal de donar una atenció més eficaç i coordinada i fer propostes de millora.
 - Difusió de la Targeta Suport, que recull informació sobre els diferents recursos i serveis existents a la ciutat, en matèria de violència masclista.
 - Proposta del contingut de les jornades formatives al voltant de la noviolència envers les dones.
 - Ús d'un qüestionari de valoració de risc consensuat per tots els serveis implicats.

El grup de treball s'encarrega del seguiment de l'aplicació del Circuit municipal i proposa modificacions i millores. De l'anàlisi de situacions reals de violència que atenen les persones professionals que en formen part, o els companys/es, i per tal de donar una atenció més eficaç, en van sortint les noves propostes. El seguiment de la difusió dels serveis i l'elaboració de les propostes formatives que es fan anualment. També s'encarrega d'analitzar les dades recollides per actuar d'observatori de les violències masclistes a la ciutat.

Les Accions

El maig de 2017, en el marc del grup de treball de la Comissió de seguiment del Protocol de violència masclista, es va acordar establir les següents actuacions davant dels feminicidis:

1. En primer lloc, només en el cas que el feminicidi hagi sigut al propi municipi, activar el Protocol de dol de les ciutats contra les violències masclistes. S'aplica el de l'Ajuntament de Barcelona - [protocol extret de Bcn](#).
2. Sumar-nos al rebuig contra els feminicidis (íntims, no íntims, per mutilació genital femenina, racista, xenofob, transfòbic, prostitució, per trata) de la violència masclista, visibilitzant-ho amb diferents mostres cada dia que hi hagi un feminicidi a l'estat espanyol.
3. Penjar durant 24h una bandera lila amb crespó negre al balcó de l'Ajuntament quan hi hagi un feminicidi.
4. Difondre missatges de rebuig a les xarxes socials de la Corporació: Twitter, Instagram, Facebook, etc. compartint la mateixa imatge de fons lila amb crespó negre.
5. Activar un apartat al web municipal on es visibilitzin i recomptin els feminicidis que es recullen al portal [femicidis.net](#) perpetrats a Vilanova i la Geltrú, Catalunya i l'Estat espanyol.